

Bruksela, 20 października 2025 r.
(OR. en)

14231/25

COAFR 277
CFSP/PESC 1497
COPS 515
DEVGEN 183
COHOM 153
COHAFA 83

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie Sudanu

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Sudanu zatwierdzone przez Radę do Spraw Zagranicznych na posiedzeniu 20 października 2025 r.

Konkluzje Rady w sprawie Sudanu

1. Unia Europejska (UE) zdecydowanie potępia trwający w Sudanie konflikt, który przez trzeci rok z rzędu nadal powoduje śmierć tysięcy osób i ogromne trudności dla ludności Sudanu oraz stanowi poważne zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa w szerzej pojmowanym regionie.
2. UE bardzo niepokoi się o jedność, integralność terytorialną i stabilność Sudanu, które są poważnie zagrożone, przy rosnącym rozdrobnieniu na tle politycznym i etnicznym. Sytuację tę dodatkowo pogarsza pojawianie się równoległych struktur zarządzania, które zdecydowanie potępiamy. W związku z tym Unia potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz suwerenności, jedności i integralności terytorialnej Sudanu. UE odrzuca wszelkie próby podziału Sudanu.
3. Jako współprzewodniczący konferencji w Paryżu i Londynie poświęconych Sudanowi i państwom sąsiadującym UE pokazała swoje zaangażowanie we wspieranie ludności Sudanu i odgrywanie aktywnej roli w kompleksowym rozwiązywaniu konfliktu.
4. Unia zwraca się do wszystkich stron konfliktu, by: a) konstruktywnie zaangażowały się w negocjacje zmierzające do natychmiastowego zawieszenia broni oraz w wiarygodny, pluralistyczny proces mediacji pokojowej, prowadzący do trwałego zaprzestania działań wojennych; b) zapewniły szybki, niezakłócony i trwały dostęp pomocy humanitarnej oraz ochronę ludności cywilnej w całym Sudanie; c) w sposób wiarygodny zobowiązały się do umożliwienia prawdziwie pluralistycznego, reprezentatywnego i niezależnego cywilnego sprawowania rządów; d) przywróciły i wzmocniły praworządność, rozliczalność, poszanowanie prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka, oraz wymiar sprawiedliwości w Sudanie.

5. UE będzie współpracować ze wszystkimi stronami konfliktu – co ma znaczenie dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów – pamiętając jednocześnie o tym, że nie legitymizuje to żadnej struktury rządzącej poza pluralistycznymi przemianami politycznymi prowadzonymi przez ludność cywilną. Unia zwiększy takie zaangażowanie, pod warunkiem że poczynione zostaną wiarygodne postępy w realizacji kluczowych postulatów UE. Będzie się nadal aktywnie angażować, w tym na najwyższym szczeblu, w starania na rzecz trwałego zakończenia konfliktu. W ten sposób Unia będzie działać zjednoczona, promując inkluzywne formaty i zapewniając pełną koordynację z odpowiednimi podmiotami o podobnych poglądach. W celu pokojowego rozwiązania kryzysu będzie nadal stosować pełen zakres instrumentów polityki zagranicznej, którymi dysponuje – w tym, w stosownych przypadkach, ukierunkowanych środków ograniczających – a w miarę możliwości intensyfikować wykorzystanie pełnego zakresu tych instrumentów.
6. Kryzys w Sudanie stanowi zagrożenie dla obszarów, w których UE i Afryka mają wspólne kluczowe interesy strategiczne, takie jak walka z terroryzmem, nielegalną migracją i handlem ludźmi, ochrona stabilności regionalnej i bezpieczeństwa morskiego na Morzu Czerwonym. Unia jest głęboko zaniepokojona ryzykiem rozprzestrzenienia się konfliktu, zwłaszcza w Rogu Afryki i Sahelu, oraz jego wpływem na nieuregulowane przepływy migracyjne do Europy.
7. UE podkreśla, że główna odpowiedzialność za zakończenie konfliktu spoczywa na przywództwie zarówno sudańskich sił zbrojnych (SAF), jak i Sił Szybkiego Wsparcia (RSF), a także tych, którzy udzielają im bezpośredniego i pośredniego wsparcia. UE wzywa wszystkie strony konfliktu do konstruktywnego zaangażowania się w obejmujące wszystkie strony negocjacje w sprawie zawieszenia broni i podkreśla pilną potrzebę wiarygodnego integracyjnego procesu mediacji prowadzącego do sprawiedliwego, kompleksowego i trwałego pokoju. Unia wzywa również wszystkie podmioty zewnętrzne bezpośrednio lub pośrednio dostarczające broń, wsparcie finansowe lub wszelkiego rodzaju wsparcie dla walczących stron do natychmiastowego zaprzestania udzielania takiej pomocy i do przestrzegania embarga na broń nałożonego przez ONZ.

8. UE będzie nadal blisko współpracować z partnerami, koordynując regionalne i międzynarodowe wysiłki mediacyjne, w szczególności te prowadzone przez Unię Afrykańską (UA), Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ), Międzyrządowy Organ ds. Rozwoju (IGAD), Arabię Saudyjską i Stany Zjednoczone. Unia z zadowoleniem przyjmuje wysiłki grupy Quad (USA, Arabia Saudyjska, Egipt i Zjednoczone Emiraty Arabskie) i jej wydane ostatnio oświadczenie w sprawie przywrócenia pokoju i bezpieczeństwa w Sudanie. Wysiłki UE na rzecz utrzymania otwartych kanałów komunikacji ze wszystkimi stronami i wsparcia w znalezieniu trwałego zakończenia konfliktu są wzmacniane również poprzez zaangażowanie Specjalnego Przedstawiciela UE w Rogu Afryki, w tym poprzez inicjatywę na rzecz ochrony infrastruktury krytycznej, a także poprzez wspieranie kontaktów z sudańskimi podmiotami cywilnymi. Unijna inicjatywa na rzecz ochrony infrastruktury krytycznej, wynikająca z zaangażowania Unii we współpracę ze wszystkimi stronami tego konfliktu, jest wyrazem aktywnego i zintegrowanego podejścia UE do mediacji w tym konflikcie i służy zaspokojeniu potrzeby ochrony ludności cywilnej w Sudanie.
9. UE ponownie podkreśla znaczenie pluralistycznego i przejrzystego procesu politycznego pod przewodnictwem Sudanu, mającego na celu ustanowienie niezależnego rządu cywilnego. Istotne jest, aby proces ten gwarantował pełne, równe i znaczące uczestnictwo kobiet, młodzieży i osób należących do zmarginalizowanych społeczności z regionów szczególnie dotkniętych konfliktem. UE podkreśla również kluczową rolę społeczeństwa obywatelskiego, które gwarantuje, że każdy dialog polityczny rzeczywiście odzwierciedla aspiracje i różne głosy narodu sudańskiego, i działa na rzecz tej roli.
10. Unia jest głęboko zaniepokojona alarmującym pogłębieniem się kryzysu humanitarnego w Sudanie, ponieważ konflikt doprowadził do najpoważniejszej katastrofy humanitarnej na świecie, skutkującej potwierdzonymi przypadkami klęski głodu w niektórych częściach kraju, i nadal tę katastrofę podsyca. Szczególnie niepokojące są alarmujące doniesienia o bezprecedensowym poziomie przemocy i atakach na ludność cywilną, w tym przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, oraz poważne skutki konfliktu dla kobiet i dziewcząt. UE wzywa wszystkie strony do dotrzymania ich zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka poprzez zastosowanie wszelkich możliwych środków w celu ochrony ludności cywilnej i obiektów cywilnych. Unia będzie dążyć do wykorzystania swojego zaangażowania dyplomatycznego i współpracy z partnerami, by opracować konkretne środki na rzecz ochrony ludności cywilnej i infrastruktury cywilnej. UE wyraża również uznanie dla państw sąsiadujących za wsparcie udzielane ofiarom konfliktu starającym się o ochronę poza granicami Sudanu.

11. Unia zauważa niepokojące kurczenie się przestrzeni humanitarnej. Przeszkody biurokratyczne i inne formy utrudnień nadal uniemożliwiają pomoc ratującą życie osobom najbardziej potrzebującym. Ponadto wojna w Sudanie to jeden z konfliktów zbierających największe żniwo wśród pracowników organizacji humanitarnych w skali świata. UE wzywa wszystkie strony konfliktu do niezwłocznego usunięcia wszelkich barier utrudniających dostarczanie pomocy humanitarnej oraz do zapewnienia natychmiastowego, bezwarunkowego, bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do pomocy humanitarnej, zaprzestania celowego utrudniania i zapewnienia ochrony ludności cywilnej, w tym pracowników organizacji humanitarnych, zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z deklaracji z Džuddy i zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym. Unia wyraża uznanie dla odwagi i zaangażowania zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych pracowników organizacji humanitarnych, w tym grup pomocy wzajemnej, takich jak centra reagowania kryzysowego (które otrzymały Europejską Nagrodę Praw Człowieka w 2025 r.), oraz inicjatyw wolontariuszy, realizowanych w dużej mierze dzięki zaangażowaniu kobiet, którzy nadal udzielają pomocy ratującej życie w niezwykle trudnych warunkach.
12. UE jest poważnie zaniepokojona powszechnymi i dobrze udokumentowanymi naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka w całym Sudanie. Jednoznacznie potępia wszelkie tego rodzaju okrucieństwa, z których wiele popełnianych jest systematycznie i na niepokojącą skalę, i ma niszczyielski wpływ na ludność cywilną, w szczególności na kobiety i dzieci, a także na osoby znajdujące się w trudnej sytuacji. UE przypomina o zobowiązaniach wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego i rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2736 (2024) i domaga się, aby RSF wstrzymały oblężenie Al-Faszir, a także wzywa do wycofania wszystkich bojowników, którzy zagrażają bezpieczeństwu i ochronie ludności cywilnej.
13. Unia podkreśla kluczowe znaczenie zapewnienia odpowiedzialności za wszystkie naruszenia prawa międzynarodowego, w tym za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka. Utrzymująca się bezkarność skutkuje nowymi okrucieństwami. Niezależna międzynarodowa misja informacyjna (IIFFM) zajmująca się sprawozdaniem Sudanu stwierdziła, że obie strony konfliktu naruszyły prawo międzynarodowe, co stanowi zbrodnie międzynarodowe, przy czym RSF popełniły zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości, a SAF dopuściły się naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka, co również stanowi zbrodnie wojenne. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do wspierania wysiłków na rzecz dokumentowania takich naruszeń i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Unia potępia systematyczną cenzurę i tłumienie wolności mediów poprzez aresztowania, ataki i groźby wobec obrońców praw człowieka, dziennikarzy i pracowników mediów, co przyczynia się do bezkarności i rozpowszechniania informacji wprowadzających w błąd.

14. W tym kontekście UE uznaje i zdecydowanie popiera kluczową rolę odgrywaną przez podmioty społeczeństwa obywatelskiego, organizacje praw człowieka i mechanizmy rozliczalności, w tym IFFM dla Sudanu, wyznaczonego przez ONZ eksperta ds. praw człowieka w Sudanie, Biuro ds. Sudanu w ramach struktury Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, Międzynarodowy Trybunał Karny oraz wspólną misję informacyjną ds. Sudanu ustanowioną przez Afrykańską Komisję Praw Człowieka i Ludów. UE będzie nadal opowiadać się za rozszerzeniem na cały kraj mandatu MTK i embarga na broń. Unia wzywa wszystkie strony do pełnej współpracy z tymi podmiotami. Należy również zapewnić rozliczalność za naruszenia Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych (takie jak systematyczne grabieże misji dyplomatycznych i rezydencji dyplomatów).
15. Reagując na trwający konflikt, UE zintensyfikowała działania humanitarne i będzie nadal zapewniać oparte na potrzebach i na zasadach ratujące życie wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych, aby świadczyć natychmiastową pomoc i zagwarantować ochronę najsłabszym grupom społecznym, niezależnie od tego, gdzie się znajdują. Obejmuje to reagowanie na poważny kryzys bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia w kraju oraz wsparcie humanitarne na rzecz podstawowych usług. UE udziela również wsparcia osobom, które uciekły do państw sąsiadujących i ich gospodarzom.
16. Unia jest nadal zaangażowana we wspieranie odporności ludności Sudanu, co uwzględnia powiązanie między pomocą humanitarną, rozwojem i pokojem. Jest gotowa przyczyniać się do odbudowy podstawowych usług społecznych w całym Sudanie, gdy tylko pozwolą na to warunki polityczne, oraz wspierać bezpieczne, godne i dobrowolne powroty przesiedlonych Sudańczyków i uchodźców. Długoterminowe ożywienie gospodarcze w Sudanie będzie zależało od rozwiązania pokojowego i ustanowienia tymczasowego rządu cywilnego, a także od kompleksowych reform makroekonomicznych, ulg w spłacie zadłużenia, dostępu do finansowania i zrównoważonych inwestycji zagranicznych – wszystkie te elementy są ściśle powiązane z ustanowieniem dobrze umocowanego, reprezentatywnego i pluralistycznego procesu politycznego, zapewniającego rozliczalność i wzmacniającego praworządność.
17. UE uznaje nieodłączne prawa narodu sudańskiego do wolności, pokoju i sprawiedliwości oraz potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz towarzyszenia Sudanowi w jego wysiłkach na rzecz zachowania jedności i integralności terytorialnej, a także osiągnięcia trwałej stabilności, demokracji i trwałego dobrobytu.